

L'ermita de Santa Anna, de Miguel Vercher Navarro.
CEIC Alfons el Vell, Gandia, 2011.

Presentació d'Enric Ferrer Solivares

Ermita de Santa Anna, 27 de novembre de 2011

Fer la presentació d'un llibre sobre l'ermita de Santa Anna en la mateixa ermita és un fet extraordinari. El CEIC Alfons el Vell i l'Escola Pia pensaren que el lloc, en aquest cas, formava part inseparable del naixement del llibre. Ara ja és una realitat i la vostra presència, com els padrins i acompanyats del seu bateig, constitueixen un bon auguri que ens fa sentir-nos ben contents i satisfets per la criatura que ha vingut al món a dir-nos coses ben interessants sobre un referent tan important per a Gandia, com és l'ermita que ara ens acull.

Amb el llibre s'ha volgut també fer memòria de la persona que va fer possible que l'ermita tornara al seu antic esplendor. Ens referim, com tots suposen, al P. Vicent Faus i Beltran. Ara i ací volem expressar el nostre agraïment a ell i a tantes persones i institucions que van fer-li costat en la missió de restaurar l'ermita.

En definitiva és l'ermita i santa Anna, patrona de la ciutat de Gandia, els que ens han animat a pujar la muntanya. Des d'ací la visió de la nostra terra i la nostra mar, dels nostres pobles, és ben diferent de l'habitual. Sembla que tot allò que a voltes ens fa ser massa individualistes, des de l'altitud ens fa sentir més propers i membres d'una mateixa comunitat humana que treballa i lluita cada dia per solucionar no sols la vida personal sinó la de tots. És per això que també ens ajuda a canviar la nostra perspectiva interior, a obrir el cor i acollir els altres amb naturalitat i generositat.

Ja ens sentim acollits per l'ermita, ja tenim a les mans el llibre i ara ens cal parlar de l'autor. Fer un llibre com el present exigeix alguna cosa més que dedicació professional. Una obra com aquesta és, sobre tot, fruit de la passió que com, un riu subterrani, apareix en algun moment i fa que, sobre el dur treball de cada dia, es busquen moments per aplicar-se a la preparació i redacció del llibre. Una passió per l'ermita, l'objecte d'estudi, i pel nostre patrimoni cultural, sempre necessitat d'atenció i d'estima. Miguel Vercher Navarro reuneix aquestes qualitats: passió, treball, estima. Nascut a Gandia (1966), alumne de l'Escola Pia i, concretament, del P. Faus, va assistir, a finals dels anys 70 del segle passat, als primers esforços del benemèrit escolapi per a restaurar l'ermita. Posteriorment va fer els estudis de llicenciatura d'Història de l'Art (Universitat de València), col·laborà en treballs arqueològics a Dénia, amb Josep Antoni Gisbert, també amb el Museu Arqueològic de Gandia i amb el CEIC Alfons el Vell (inventari de l'art de la Safor), a més d'ensenyar en la Universitat Popular de Gandia (curs sobre l'art de la Safor). Ben prompte, en contacte amb el P. Faus, va començar el seu estudi sobre l'ermita. Diverses circumstàncies no van fer possible la seua finalització i publicació, tot i que a la revista "Espai Obert" ja se'n va fer l'anunci. La fundació d'una família, el treball professional, van deixar sense acabar, de moment, el projectat llibre sobre l'ermita. La trista desaparició del P. Vicent Faus, va revifar el desig d'acabar el llibre, amb la complicitat del CEIC Alfons el Vell, el qual l'ha publicat en la col·lecció Quaderns Comarcals, núm.25.

El llibre és el fruit d'una pacient recerca bibliogràfica i arxivística. Resseguir el seu contingut és com pujar la muntanya i visitar els diversos elements arquitectònics que s'hi contenen i conèixer-los un poc més de la mà d'un expert i amé guia. L'autor ens obri la perspectiva de la muntanya i va mostrant els seus tresors, humils però ben estimats: els camins, el calvari, les tres creus procedents de l'ermita de les Ànimes, l'ermiteta de la Magdalena, el lloc i la descripció de la desapareguda capelleta de la Verge de Lorda (Lourdes), i, sobre tot, l'ermita de Santa Anna.

De la mà de l'autor arribem a l'ermita i coneixem la seua arquitectura, els indicis d'aquella primitiva ermita del segle XIV, l'obra actual procedent del segle XVIII, la rica ceràmica dels plafons situats a les parets, també a la sagristia, al terra... Ens informa sobre les imatges (sobre tot la de santa Anna), les pintures, alguns objectes litúrgics... Ens acompanya també a la caseta dels ermitans, a l'aljub i el pou...

Com no podia ser d'una altra manera, ens fa conèixer algunes de les tradicions vinculades a santa Anna i a l'ermita: processons i rogatives per a demanar l'aigua de la pluja, la benedicció de la llavor del cuc de seda, els ciris per acompanyar el part de les mares, el cant de la Sibil·la, les festes del barri, la mateixa vida litúrgica que s'hi fa, etc.

Com un element important ens recorda l'aportació cultural de l'ermita gràcies al seu arxiu i biblioteca, enriquida per diverses donacions, com la molt recent del CEIC Alfons el Vell, amb prop de cent llibres de temàtica diversa (religió, art, música, lingüística, literatura, etc.).

L'obra ve completada per unes trenta fotografies, algunes d'elles ben poc conegudes. Els canvis produïts, com la reforestació d'una part de la muntanya i la millora dels camins, hi estan ben assenyalats.

El llibre es tanca amb una ullada al futur de l'ermita, cada volta més unida a la trama urbana de la ciutat i, per això mateix, més necessitada d'atenció i estima, com un lloc d'acollida, de descans per al caminant, sobre tot quan el gran parc periurbà siga una realitat. L'ermita, amb la seua llarga restauració i consolidació, està ben viva i per l'esforç i donacions de molts amics i institucions, confia seguir escampant el seu missatge d'espiritualitat, de germanor i d'estima del nostre patrimoni cultural i natural. Quan algú, des de la carretera, des de sa casa o el carrer, alce la vista i contemple la blanca ermita, si experimenta algun bon sentiment o pensament, podem dir que l'ermita, amb santa Anna, continua fent una benèfica influència sobre els fills de Gandia, del barri, com en altre temps, els nostres avantpassats ho van expressar amb la seua pietat i estima per tot allò que significa i conté el venerable edifici que hui ens han acollit.